

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖ TARYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-05-11 Nr. TTP-5

Vilnius

Posėdis įvyko 2021-05-11.

Posėdžio pirmininkė Dalia Jakutavičė

Posėdžio sekretorė Valda Pranckuvienė

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Alminas Mačiulis – Vyriausybės kanclerio pavaduotojas; Aušra Gratulevičienė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja, Vytautas Šilinskas – Socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vedėja, Aušra Putk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio dialogo skyriaus vedėja, Rūta Juršaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyresnioji patarėja, Mindaugas Liutkevičius – finansų viceministras, Gediminas Norkūnas – finansų viceministras, Daiva Kamarauskienė – Finansų ministerijos Biudžeto departamento direktorė, Jovita Neliupšienė – Ekonomikos ir inovacijų viceministrė.

Profesinių sąjungų atstovai: Kristina Krupavičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė, Inga Ruginienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkė, Ričardas Garuolis – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ generalinis sekretorius, Dalia Jakutavičė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkė, Aleksandras Posochovas – Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas, Rimtautas Ramanauskas – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Kęstutis Juknis – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ pirmininkas,

Darbdavių organizacijų atstovai: Rūta Skyrienė – asociacijos „Investors’ Forum“ vykdomoji direktorė, Andrius Romanovskis – Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas, Ričardas Sartatavičius – Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinis direktorius, Evalda Šiškauskienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentė, Aurelija Maldutytė – Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė, Tomas Garuolis – Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento direktorius, Sigitas Gailiūnas – Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas, Gediminas Rainys – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos patarėjas ekonomikos klausimais, Aušra Žliobaitė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Kooperacijos ir teisės skyriaus vedėja.

Kiti asmenys: Mykolas Majauskas – Lietuvos Respublikos Seimo narys, Gintautas Paluckas – Lietuvos Respublikos Seimo narys, Andrius Bagdonas – Lietuvos Respublikos Seimo narys, Laurynas Šedvydis – Lietuvos Respublikos Seimo nario G. Palucko padėjėjas, Siuzana Ščerbina-Dalibagienė – Finansų ministerijos Audito, turto vertinimo ir nemokumo valdymo skyriaus vedėja, Kotryna Tamoševičienė – Lietuvos banko Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos Ekonomikos departamento direktorė, Gabrielius Matonis – Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ teisininkas, Jovita Pretzsch – LPS „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotoja, Justas Mundeikis – ekonomistas, Eigilė Čygaitė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos ekspertė, Jelena Polijančuk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyresnioji patarėja, Viktorija Trachimovič – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyriausioji specialistė, Ūla Urbaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo skyriaus vyriausioji specialistė, Silvija Zarankaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo skyriaus vyriausioji specialistė, Agnė Nakčerienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus patarėja, Neringa Dulkinaitė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Strateginių sprendimų paramos ir tarptautinio bendradarbiavimo grupės vyresnioji patarėja, Agnė Gedraitytė – Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto biuro patarėja, Svetlana Grigorian – Lietuvos Respublikos Seimo nario

G. Palucko padėjėja, Kęstutis Zaura – Socialinės apsaugos ir darbo atašė Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje, Zenonas Buivydas – asociacijos „Linava“ generalinis sekretorius, Povilas Drižas – Tarptautinio transporto ir logistikos aljanso generalinis sekretorius, Vytas Bučinkas – asociacijos „Linava“ viceprezidentas, Kristina Šermukšnytė Alesiūnienė – Lietuvos klasterių tinklo asociacijos direktorė, Andrius Burba – asociacijos „Linava“ Inovacijų ir transporto politikos sekretorius, Artūras Telmentas – UAB „Telmento transportas“ vadovas, Vytautas Kirkickas – Lietuvos profsąjungų lygos jaunimo organizacijos vadovas, Vladimir Banel – Nacionalinio pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas, Mantas Stanžys – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos teisininkas, Kornelija Mykolaitytė – ELTA žurnalistė, Edgaras Savickas – Delfi verslo žurnalistas, Donatas Brimeris – tv3.lt žurnalistas, Irma Janauskaitė – LRT radijo žurnalistė, Vaida Kalinkaitė - Matuliauskienė – Portalo LRT.lt verslo aktualijų žurnalistė, Stasys Gudavičius – „Verslo žinių“ politikos ir aktualijų apžvalgininkas.

Darbotvarkė:

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. Dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos išvadų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo valdybai:

1.1. Dėl Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 3, 6, 7 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-364;

1.2. Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 208 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-365.2;

2. Dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos išvadų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui:

2.1. Dėl Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-419;

2.2. Dėl Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-179;

2.3. Dėl Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4528;

3. Dėl minimalaus mėnesinio atlyginimo nustatymo 2022 metams;

4. Dėl Tarptautinės darbo konferencijos 109-osios sesijos;

5. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Dalia Jakutavičė informavo, kad iš Lietuvos pramonininkų konfederacijos buvo gautas prašymas papildyti darbotvarkę klausimu „Dėl darbdaviui išliekančios prievolės mokėti išeitines kompensacijas ir atostoginius išeinantiems darbuotojams ekstremalios situacijos (karantino) metu“ ir klausė, ar Tarybos nariai įtrauktų šį klausimą kaip papildomą į darbotvarkę.

Kęstutis Juknis sakė, kad „Sandrauga“ neprieštarauja papildomo klausimo įtraukimui. Tačiau iškėlė klausimą dėl pirmininkavimo Trišalėje taryboje, sakė manantis, kad pirmininkauti posėdžiams turėtų turėti teisę LPS „Sandrauga“ ir prašė šį klausimą išspręsti pirmuoju. Klausė Vyriausybės atstovų nuomonės šiuo klausimu.

Inga Ruginienė paklausė dėl papildomo klausimo aptarimo būdo ir sakė pritarę, jei šiame posėdyje būtų diskusija, o ne svarstymas. Kalbėjo dėl pirmininkavimo Trišalei tarybai sakydama, kad pirmininkas išrinktas teisėtai pagal Trišalės tarybos reglamentą ir taisykles ir mano, kad daugiau šiuo klausimu nėra ką svarstyti. Ji pabrėžė, kad Trišalėje taryboje nėra atskirų žmonių, o yra trys pusės ir kiekviena pusė teikia bendrą nuomonę.

Evalda Šiškauskienė paprašė klausimą svarstyti skubos tvarka sakydama, kad verslui reikia skubių sprendimų priėmimo, nes vyksta masinis darbuotojų piktnaudžiavimas.

Andrius Romanovskis pritarė papildomo klausimo įtraukimui ir įgarsino siūlomą sprendimo variantą – ekstremalios situacijos, karantino sąlygomis darbdavys galėtų išleisti

darbuotoją atostogų. Dėl Trišalės tarybos pirmininko klausimo jis pasiūlė padiskutuoti posėdžio pabaigoje ir atkreipė dėmesį, jog yra svarbu, kad nebūtų konfliktinių situacijų.

Gediminas Rainys sakė pritariantis pateiktai darbotvarkei ir papildomo klausimo įtraukimui. Kalbėjo apie Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos atsiųstą analogišką raštą šia tema.

Vytautas Šilinskas, kalbėdamas dėl pirmininkavimo sakė, kad formaliai pažeidimo nėra, tačiau manytų, kad turėtų būti laikomasi rotacijos principo ir pasiūlė klausimą nukelti į posėdžio pabaigą.

Dalia Jakutavičė pasveikino Trišalės tarybos narius su praėjusiu Trišalės tarybos 26-uoju gimtadieniu.

NUTARTA. Pritarti posėdžio darbotvarkei su papildomais klausimais:

1 papildomas klausimas: „Dėl darbdaviui išliekančios prievolės mokėti išeitines kompensacijas ir atostoginius išeinantiems darbuotojams ekstremalios situacijos (karantino) metu“;

2 papildomas klausimas: „Dėl pirmininkavimo Trišalėje taryboje“.

1. SVARSTYTA. Dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos išvadų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo valdybai:

1.1. SVARSTYTA. Dėl Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 3, 6, 7 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-364;

1.2. Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 208 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-365.

Daiva Kamarauskienė informavo, kad Finansų ministerijos parengtą klausimą pristatys Finansų ministerijos atstovė Siuzana Ščerbina-Dalibagienė.

Siuzana Ščerbina-Dalibagienė trumpai pristatė du Finansų ministerijos parengtus įstatymo projektus, kurie yra lydintieji įstatymo projektai, susiję su Nemokumo direktyvos įgyvendinimu. Ji akcentavo, kad šiais pakeitimais siekiama pagerinti finansinių sunkumų turinčių darbdavių ir darbuotojų padėtį bei skatinti įmonių restruktūrizaciją.

Andrius Romanovskis pritarė sakydamas, kad tai labai teisingas ir savalaikis įstatymo projektas ir kvietė visus jį palaikyti.

Inga Ruginienė taip pat sakė pritarianti.

Kristina Krupavičienė klausė dėl išmokų dydžio. Taip pat pasitiksino, ar dėl to nenumatoma didinti įmokų į Garantinį fondą.

Siuzana Ščerbina-Dalibagienė paaiškino, kad restruktūrizavimo nereiktų suprasti kaip darbuotojų atleidimo ir atsakė dėl išmokų.

Vytautas Šilinskas kvietė palaikyti projektą ir pateikė statistikos.

Ričardas Sartatavičius informavo, kad Lietuvos pramoninkų konfederacija taip pat pritaria šiam projektui.

Dalia Jakutavičė apibendrino, kad darbdavių pusė pritaria, profesinių sąjungų pusė pritaria, Lietuvos Vyriausybės pusės atstovai pritaria, todėl bus teikiama išvada, kad Trišalė taryba pritarė.

NUTARTA. Bendru sutarimu pritari Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 3, 6, 7 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-364 ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso 208 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-365.

2. SVARSTYTA. Dėl Lietuvos Respublikos trišalės tarybos išvadų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetui:

2.1. SVARSTYTA. Dėl Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-419.

Mykolas Majauskas kalbėjo apie atsakingų institucijų pažymą, rekomenduojančias riboti galimybę atlyginimus mokėti vokeliuose ir todėl yra siūlomi pakeitimai Darbo kodekse, kuriais atlyginimai galėtų būti mokami tik pavedimais į sąskaitą. Sakė, kad reikėtų kalbėti apie galimybę smulkiam ir vidutiniam verslui kompensuoti kasos aparatų įsigijimą. Taip pat girdėjo žmonių regionuose baimes dėl galimybės išsigryninti pinigus. Sakė, kad faktiškai galimybė regionuose išsigryninti pinigus yra, bet kokybiniu požiūriu ji labai silpna. Taip pat kalbėjo apie Pasaulio banko ataskaitas, pateikė Švedijos, Belgijos pavyzdžius. Apibendrinamas jis sakė, kad įgyvendinant šią iniciatyvą, tektų galbūt koreguoti Bankų įstatymą ir galbūt kompensuoti kasos aparatų įsigijimą. Mano, kad tai prasminga ir tikslinga priemonė, kuri mažintų šešėlį ir padidintų darbuotojų socialines garantijas.

Inga Ruginienė siūlė sujungti darbotvarkės 2.1. ir 2.3. klausimus. Ji informavo, kad Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija pritaria šiam projektui ir mano, kad 2.3. klausimo daugiau nereikia svarstyti. Taip pat pritarė dėl rūpinimosi prieinamumu ir mano, kad smulkiajam verslui reikėtų padėti įsigyjant bankinių kortelių skaitytuvus. Atkreipė dėmesį, kad darbo ginčų komisijose yra labai daug skundų, o ne pavieniai atvejai.

Mykolas Majauskas pritarė, kad 2.1. ir 2.3. klausimus galima sujungti kartu, nes tai apimtų visus su darbo santykiais susijusius mokėjimus.

Sigito Gailiūno nuomone, nereikėtų suabsoliutinti situacijos, kad kur tik verslas, ten ir šešėlis. Kalbėjo apie vykdytą įmonių apklausą ir dalies smulkių įmonių nuogastavimus. Mano, kad būtų reikalingas pereinamasis laikotarpis, reiktų paruošti techninę bazę ir atsižvelgti į mažuosius.

Ričardas Sartatavičius mano, kad sudėtinga iš karto tokius pakeitimus padaryti. Jis pasiūlė kompromisinį variantą: atlyginimai gali būti mokami į korteles, į sąskaitas, išskyrus atvejus, kai darbdavys ir darbuotojas susitaria mokėti grynais ir tuomet darbdavys apie tai privalo pranešti Valstybinei darbo inspekcijai. Pritarė dėl pereinamojo laikotarpio būtinybės.

Kęstutis Juknis sakė, kad „Sandrauga“ nepritaria Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos nuostatai, kad iš karto visiems žmonėms būtų daromi pavedimai sąskaitas. Atkreipė dėmesį, kad daugiausiai problemų kyla su komandiruojamais darbuotojais. Kalbėjo apie išsigryninimo problemas. Taip pat jis nepritarė darbotvarkės 2.1. ir 2.3. klausimų sujungimui.

Andrius Burba, asociacijos „Linava“ atstovas, sakė, kad vežėjų atstovai neprieštarauja mokėjimams bankiniais pavedimais, tačiau kėlė bankų įkainių klausimus ir klausė, kodėl yra žlugdomas verslas. Kalbėjo apie pavienius atvejus, lyginant su visu sektoriumi, dėl kurių vyksta tyrimai.

Rūta Skyrienė sakė palaikanti poziciją, kad viskas turi būti pervedama į sąskaitas, kalbėjo apie pensijų pervedimą į korteles, sakė nematanti problemos dėl išsigryninimo, bet sutiko, kad dėl vairuotojų reikia rasti sprendimą kartu su bankiniu sektoriumi. Pabrėžė, kad gryniesi pinigai yra brangus malonumas. Sakė, kad bus imamasi projektų ir verslas bus skatinamas apsieiti be grynųjų pinigų.

Vytautas Šilinskas prašė palaikyti Mykolo Majausko parengtą įstatymo projektą, nebedaryti kompromisų ir išspręsti problemas su grynųjų pinigų mokėjimu. Sakė nematantis rimtų argumentų „prieš“.

Kristina Krupavičienė kalbėjo apie banko kortelių administravimo įkainius, apie skaitytuvų naudojimo problemas, sakė, atsargiai vertinanti darbuotojo ir darbdavio susitarimus dėl mokėjimų grynaisiais.

Aleksandras Posochovas sakė palaikantis, kad būtų atsiskaitoma negrynaisiais pinigais, bet mano, kad būtų reikalingas neilgas pereinamasis laikotarpis.

Evalda Šiškauskienė sakė liktų prie pereinamojo laikotarpio, kol būtų kompensuoti kasos aparatai, atsirastų galimybė kortelėmis atsiskaityti ir arbatpinigius ir tuomet, sakė, palaikytų tokią iniciatyvą.

Dalia Jakutavičė atkreipė dėmesį, kad šis klausimas jau svarstomas ne vienerius metus, tačiau nematyti jokio progreso.

Povilas Drižas, Tarptautinio transporto ir logistikos aljanso generalinis sekretorius, siūlė grįžti prie tarpinio varianto. Informavo, kad pats verslas sako, kad grynųjų pinigų apyvartos yra apie 6 procentus. Manytų, kad atsakingos institucijos gebėtų kontroliuoti tokį skaičių.

Andrius Romanovskis siūlė susitarti visoms trimis šalims, eiti į kompromisinį variantą, kad valstybinės institucijos registruotų ir aiškiai apibrėžti sąlygas.

Sigitas Gailiūnas klausė, ar apskritai yra grynųjų pinigų poreikis.

Vytas Bučinskas, asociacijos „Linava“ viceprezidentas, atstovas, pasisakė prieš grynųjų pinigų atsisakymą darbo santykiuose ir įvardino priežastis.

Gabrieliūs Matonis, asociacijos „Linava“ atstovas, mano, kad dar reikia pasvarstyti šį klausimą.

Kęstutis Juknis išsakė LPS „Sandrauga“ nuomonę, kad tai yra radikaliausias Seimo nario pasiūlymas, o suliginimas su Švedija yra negalimas. Sakė, kad smulkiąjam verslui bus blogai.

Artūras Telmentas, pasisakydamas apie vežėjų dalį, prašė neišgalvoti to, ko nėra.

Mykolas Majauskas sakė suprantantis rūpestį dėl smulkaus verslo ir kitų išsakytų aspektų, tačiau anot jo, šis Seimo narių projektas atsirado todėl, kad anksčiau Trišalėje taryboje nebuvo sprendimo, nebuvo sutarimo ir paprašė rasti sutarimą, kuris būtų svarbus visai visuomenei. Taip pat jis pasisakė dėl būtinos galimybės disponuoti grynaisiais pinigais.

Dalia Jakutavičė apibendrina, kad dvi profesinių sąjungų organizacijos iš trijų pritaria...

Inga Ruginienė įvardino, kad profesinių sąjungų pusė balsavimo būdu pritaria Mykolo Majausko projektui, t. y. automatiškai profesinių pusė pritaria šiam projektui.

Kęstutis Juknis sakė, kad Inga Ruginienė nevadovautų visoms profsąjungoms.

Dalia Jakutavičė tęsė ir formulavo darbdavių organizacijų pozicijas: asociacija „Investors‘ Forum“ – pritaria; Lietuvos pramonininkų konfederacija – siūlo pasilikti prie kompromisinio varianto, t. y. pervesti pinigus į korteles, į sąskaitas, bet palikti galimybę darbdaviui ir darbuotojui oficialiai raštu susitarti dėl mokėjimo grynaisiais ir apie informuoti Valstybinę darbo inspekciją; Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija – siūlo pereinamąjį laikotarpį ir paruošti visus reikiamus mechanizmus, o šį projektą, mano, kad reiktų koreguoti

Andrius Romanovskis klausė, ar šiandien posėdyje įmanoma kompromisą ar visi deklaruoja savo pozicijas ir išsiskirsto. Sakė, kad darbdaviai pasiūlė kompromisą, kuris skamba taip, kaip pasisakė ir Seimo teisininkai, kad pritariama principui, bet siūloma nustatyti tam tikras išimtis. Klausė, gal tai galėtų būti visų trijų pusių kompromisas.

Vytautas Šilinskas siūlė Mykolo Majausko parengtą įstatymo projektą perduoti Seimui svarstymui ir sakė, kad toliau bus visas parlamentinis procesas. Pabrėžė, kad jeigu profesinės sąjungos palaiko Mykolo Majausko pasiūlymą, tai ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nori padaryti taip, kad būtų geriau darbuotojams.

Andrius Romanovskis klausė profsąjungų, ar klausimas jau pabaigiamas.

Inga Ruginienė atsakė, kad baigiamas.

Rūta Skyrienė sakė, kad ir darbdavių organizacijos iš principo yra ne prieš, tačiau jos mato, kad įgyvendinime yra tam tikrų problemų tam tikruose sektoriuose. Sakė, kad gal ir yra pritarimas iš visos Trišalės tarybos, tačiau įgyvendinimo procese reiktų padaryti papildomų darbų.

Sigitas Gailiūnas siūlė negriauti pamatų, o ieškoti išeičių, kaip išspręsti problemas tam tikruose sektoriuose. Mano, kad reikia rasti optimalų variantą, o šis, pasiūlytas, anot jo, nėra pats optimaliausias.

Dalia Jakutavičė sakė, kad jeigu būtų priimtas šis įstatymo projektas, būtų prašoma nutolinti jo įgyvendinimą, kad būtų spėta pasiruošti.

Kęstutis Juknis atkreipė dėmesį, kad pritarė dvi profesinės sąjungos, o LPS „Sandrauga“ darys viską, kad šis pasiūlymas būtų atidėtas. Kalbėjo apie žmogaus teisę naudotis grynaisiais pinigais.

Aurelija Maldutytė informavo, kad Lietuvos darbdavių konfederacijos pozicija tokia pati kaip ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos, t. y. turėtų būti buvęs tarpinis variantas. Taip pat kalbėjo apie mokesčius smulkiąjam verslui dėl atliekamų pavedimų.

Kristinos Krupavičienės nuomone, vis tiek ateis skaitmenizacija ir nebus grynųjų pinigų, todėl siūlė pagalvoti į priekį ir mokinti žmones, kaip naudotis technologijomis. Sakė, kad LPS „Solidarumas“ palaiko Mykolo Majausko parengtą įstatymo projektą.

NUTARTA:

1. Fiksuoti šias nuomones dėl Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-419:

-Profesinių sąjungų šalis balsavimo būdu pritaria įstatymo projektui (išskyrus LPS „Sandrauga“);

-Darbdavių organizacijų šalies nuomonės išsiskyrė; darbdavių organizacijos iš principo ne prieš, tik norėtų ne tokios griežtos nuostatos.

-Vyriausybės šalis pritaria įstatymo projektui.

2. Lietuvos Respublikos trišalė taryba Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-419 perduoda svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui.

3. Priėmus šį įstatymo projektą, prašyti nutolinti jo įgyvendinimą, kad būtų spėta tinkamai pasiruošti.

2.2. SVARSTYTA. Dėl Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-179.

Dalia Jakutavičė pasiūlė klausimą perduoti svarstyti Darbo santykių komisijai.

Trišalės tarybos nariai pritarė.

Gintautas Paluckas, sėkmingai prisijungė ir pristatė, kodėl Darbo kodekse yra siūloma aiškiau apibrėžti mobingo sąvoką. Sakė, kad šiuo projektu siekiama keturių pagrindinių dalykų.

Kristina Krupavičienė pritarė, kad tai labai aštri problema ir ragino imtis priemonių jai spręsti. Ji informavo, kad LPS „Solidarumas“ palaiko šias pataisas. Manytų, kad reikia kurti sistemą, aktyviai įtraukti Valstybinę darbo inspekciją ir siūlė ratifikuoti TDO konvenciją Nr. 190.

Inga Ruginienė pritarė, kad tai yra sena problema ir rimtas bei svarbus klausimas. Pritarė pasiūlymui klausimą siųsti į Darbo santykių komisiją, kuri pateiktų išvadą Trišalei tarybai.

Ričardas Sartatavičius sakė pritariantis, kad klausimas būtų siunčiamas į Darbo santykių komisiją, nors mano, kad keisti Darbo kodeksą dėl to būtų netikslinga. Taip pat siūlė atkreipti dėmesį į tai, kas vyksta savivaldybėse.

Kęstutis Juknis kalbėjo apie gilesnę studiją, seminaro surengimą šiuo klausimu, kad žmonės labiau suprastų, kas tai yra, o taip pat, jo nuomone, trūksta mokslinio pagrindimo.

Gintautas Paluckas informavo, kad buvo bendradarbiauta su VDU mokslininkais, tačiau pritarė, kad reikalinga platesnė diskusija.

Sigito Gailiūno nuomone, rimtose įmonėse tokių problemų nėra. Manytų, kad į Darbo kodeksą nereikėtų traukti tokios nuostatos, o reiktų pradėti nuo švietimo ir mokymo įmonėse.

Aleksandras Posochovas sakė gavęs informacijos apie tokius atvejus. Manytų, kad tai turi būti įteisinta įstatymiškai ir pritarė, kad klausimas turėtų būti išdiskutuotas Darbo santykių komisijoje.

Vytautas Šilinskas pritarė, kad problema yra opi ir reiktų toliau diskutuoti. Kalbėjo apie diskusiją Darbuotojų saugos ir sveikatos komisijoje, sakė palaikantis problemos iškėlimą ir klausimo nagrinėjimo perdavimą Darbo santykių komisijai.

Kristina Krupavičienė pasiūlė pakviesti daugiau suinteresuotų žmonių, kad klausimas būtų išnagrinėtas plačiau.

Dalia Jakutavičė apibendrino, kad klausimas perduodamas Darbo santykių komisijai, siūlant į jos posėdį pakviesti daugiau suinteresuotų asmenų, mokslininkų, teisininkus.

NUTARTA. Klausimą dėl Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-179 perduoti Darbo santykių komisijai prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos, į posėdį pakviečiant suinteresuotus asmenis, mokslininkus, teisininkus.

2.3. SVARSTYTA. Dėl Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4528.

Andrius Bagdonas, Lietuvos Respublikos Seimo narys, pristatė siūlomą Darbo kodekso pakeitimą, kad dienpinigiai būtų išmokami tik bankiniu pavedimu.

Ingos Ruginienės nuomone, nereiktų svarstyti šio klausimo, kadangi jau buvo pritarta Mykolo Majausko projektui. Atkreipė dėmesį, kad neturėtų būti „bankiniu pavedimu“.

Rūta Skyrienė klausė, ar ne laikas galvoti atsisakyti dienpinigių, o įvesti išlaidas, kurias pagrindus, jos būtų kompensuojamos.

Andrius Bagdonas išsakė nuomonę, kad pritartų Rūtos Skyrienės pastebėjimui, tačiau nepritartų Ingos Ruginienės pasiūlymui, nes nėra garantijos, kad bus pritarta Mykolo Majausko projektui.

Ričardas Sartatavičius pritarė, kad Rūtos Skyrienės idėja įdomi, tačiau, informavo, kad lieka prie kompromisinio varianto, kad išskirtiniais atvejais, esant reikalui, darbdaviai ir darbuotojai susitaria atsiskaityti grynaisiais ir apie turi informuoti atsakingas institucijas.

Kęstutis Juknis sakė, kad dar kartą buvo suklaidinti Ingos Ruginienės, kad buvo pritarta Mykolo Majausko įstatymo projektui. Jis sakė, kad nebuvo visų pritarimo, darbdaviai siūlė su pataisom, ir oficialaus pritarimo nebuvo. Siūlė žodį „bankiniu“ pakeisti į žodį „pavedimu“. Jo nuomone, nuo šis projektas būtų lakmuso popierėlis.

Sigito Gailiūno nuomone, jei transporto sektoriuje yra problemų, jam reiktų skirti daugiau dėmesio.

Inga Ruginienė atkreipė dėmesį, kad dienpinigių mokėjimą nurodo Europos Komisija. Tačiau pritarė, kad reikia kalbėti apie apmokestinimą.

Aurelijos Maldutytės nuomone, turėtų būti mokėjimo pavedimai, o ne bankiniai pavedimai. Taip pat ji atkreipė dėmesį, kad yra problemų su trečiųjų šalių piliečiais.

Vytautas Bučinsko nuomone, reikia įvertinti konkurencinę aplinką.

Dalia Jakutavičė pasiūlė klausimą perduoti Darbo santykių komisijai.

Sigitas Gailiūnas pritarė.

Vytauto Šilinsko nuomone, reiktų fiksuoti nesutarimus, o ne perduoti.

Inga Ruginienė taip pat siūlė užbaigti klausimą.

Dalia Jakutavičė apibendrino nuomones: Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovai siūlo baigti klausimo svarstymą ir fiksuoti nesutarimą, profesinės sąjungos pritaria Vyriausybės pasiūlymui.

Sigitas Gailiūnas kvietė palaikyti vieną stambiausių sektorių.

Aurelijos Maldutytės nuomone, šie pakeitimai turėtų būti ne Darbo kodekse, o nutarime. Mano, kad turėtų mokama pavedimu, atsižvelgiant į išsakytas pastabas. Taip pat atkreipė dėmesį, kad ne tik transporto sektoriuje yra komandiruojamų darbuotojų. Apibendrinama akcentavo, kad siūlo keisti ne Darbo kodeksą, bet nutarimą, mokama turėtų būti mokėjimo pavedimais ir tik išimtiniais atvejais – grynaisiais pinigais.

Kęstutis Juknis siūlė atiduoti klausimą svarstyti Darbo santykių komisijai. Taip pat sakė, kad neprieštarautų, jei Seimui būtų atiduoti abu įstatymo projektai.

Dalia Jakutavičė apibendrino, kad Trišalė taryba priima sprendimą, kad nuomonės išsiskyrė ir klausimas perduodamas į Seimą.

Sigitas Gailiūnas sakė, kad darbdavių pusė nepritaria.

NUTARTA: Fiksuoti skirtingas šalių nuomones dėl Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4528 ir klausimą perduoti svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui:

-Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovai siūlo baigti klausimo svarstymą, fiksuojant nesutarimą;

-profesinės sąjungos pritaria Vyriausybės pasiūlymui.

-darbdavių organizacijos nepritaria įstatymo projektui.

3. SVARSTYTA. Dėl minimalaus mėnesinio atlyginimo nustatymo 2022 metams.

Inga Ruginienė pasiūlė išklaudyti Lietuvos banko įžvalgų, o kitame Trišalės tarybos posėdyje priimti sprendimą.

Rūtos Skyrienės nuomone, niekada nebus sutarimo, kol nebus sutarta dėl formulės. Siūlė pirmiausiai susitarti dėl formulės.

Kotryna Tamoševičienė pristatė skaidres „Lietuvos banko rekomendacija dėl MMA didinimo“ (*skaidrės pridedamos*). Ji informavo, kad Lietuvos banko skaičiavimu, MMA kitais metais galėtų siekti 703,56 eurus neatskaičius mokesčių.

Ričardas Sartatavičius kalbėjo apie MMA dydžio nustatymo kriterijus ir siūlo ES direktyvoje dėl MMA siūlomus kriterijus perkelti diskutuojant dėl MMA dydžio nustatymo. Apibendrinamas sakė, kad formulės neturi, bet siūlo institucijoms diskutuoti.

Sigitas Gailiūnas siūlė nediskutuoti dėl MMA, nes darbo rinka pati susireguliuoja. Versle siūlytų atsisakyti MMA.

Inga Ruginienė siūlė pakalbėti ir apie kitą direktyvos dėl MMA dalį.

Aurelija Maldutytė pritarė dėl 4 MMA nustatymo kriterijų direktyvoje. Atkreipė dėmesį į darbo našumą, kuris taip neauga kaip MMA pagal jos kėlimo mechanizmą.

Evalda Šiškauskienė ir Ričardas Sartatavičius siūlė koncentruotis į formulę, tačiau pabrėžė, kad našumas yra labai svarbus kriterijus.

Kristina Krupavičienė priminė, kad problema yra formulėje, kurioje atlyginimas skaičiuojamas su priedais ar be priedų. Ji siūlė nustoti Lietuvą laikyti pigios darbo jėgos šalimi. Pasisakė, kad MMA galėtų būti 750 eur arba 530 eur į rankas.

Mindaugas Liutvinskas pateikė Finansų ministerijos nuomonę – Finansų ministerija siūlo laikyti anksčiau sutartos formulės ir Lietuvos banko skaičiavimo. Manytų, kad formulės keitimas labai išstėtų šį procesą. Informavo, kad kitame posėdyje Finansų ministerija galėtų pasisakyti konkrečiau. Pabrėžė, kad reikia platesnio konteksto ir kompleksinių sprendimų, tačiau norėtų rasti sutarimą.

Sigitas Gailiūnas siūlė nebijoti išstęsto svarstymo. Manytų, kad reikia diskutuoti ir apie NPD klausimą.

Aurelijos Maldutytės nuomone, laiko svarstymui yra. Ji siūlė žiūrėti į artimiausias kaimynes. Sakė, kad rinkoje toks atlyginimas kaip MMA į rankas, tiesiog neegzistuoja. Prašė Finansų ministerijos pasidalinti analize.

Ričardo Sartatavičiaus nuomone, normalu, kad reikia formulės keitimo.

Inga Ruginienė pasiūlė grįžti prie klausimo kitame Trišalės tarybos posėdyje. Atkreipė dėmesį, kad dėl formulės keitimo greitai nepavyks susitarti, tačiau nepalaikys pozicijos sprendimą priimti tik rudenį.

NUTARTA. Tęsti klausimo „Dėl minimalaus mėnesinio atlyginimo nustatymo 2022 metams“ svarstymą kitame Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdyje.

4. SVARSTYTA. Dėl kito Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio.

Dalia Jakutavičė pasiūlė kito eilinio posėdžio datą – birželio 8 d. 14.00 val.

Trišalės tarybos nariai pritarė.

NUTARTA. Kitą eilinį Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį surengti 2021 m. birželio 8 d., antradienį, 14.00 val.

5. SVARSTYTA. Papildomas klausimas. Dėl darbdaviui išliekančios prievolės mokėti išeitines kompensacijas ir atostoginius išeinantiems darbuotojams ekstremalios situacijos (karantino) metu.

Evalda Šiškauskienė pristatė problemą ir paprašė pritarimo. Vilniaus apygardos teismas 2021 m. kovo 30 d. priėmė nutartį, kuria išaiškino, kad nepaisant ekstremalios situacijos (karantino) paskelbimo, darbdaviams išlieka prievolė mokėti išeitines kompensacijas ir atostoginius

išeinantiesiems darbuotojams. Tokia teismo nutartis iš esmės keičia įmonių, kurių veikla buvo uždrausta, padėtį ir ją dar labiau pablogina. Būtina svarstyti atitinkamus pakeitimus, kurie galėtų apsaugoti labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusią verslą nuo gresiančių papildomų nuostolių.

Aurelija Maldutytė sakė, kad norėtųsi padėti greičiau priimti nutarimą, nes dar po mėnesio gali būti daug didesnių problemų.

Dalia Jakutavičė atkreipė dėmesį, kad prieš ruošiantis Trišalės tarybos posėdžiui reikėjo suformuluoti konkretų pasiūlymą (teisės akto projektą).

Sigitas Gailiūnas sakė, kad šis klausimas yra opus ir skubus.

Kęstučio Juknio nuomone, problema yra aktuali. Sakė, kad būtų galima siųsti klausimą į Darbo santykių komisiją, truputį pakoreguoti, patikslinti ir tada teikti į Trišalę tarybą arba, jei klausimas yra labai svarbus, inicijuoti Trišalės tarybos posėdį vienam klausimui. Jis sakė, kad svarbu yra suprasti šio žingsnio svarbą.

Dalia Jakutavičė per klausė, ar yra siūlymas perduoti klausimą Darbo santykių komisijai.

Kęstutis Juknis atsakė teigiamai, tik pranešėjai, jo nuomone, reiktų patikslinti klausimą ir tada reiktų kviešti Trišalę tarybą spręsti tik šį klausimą.

Dalia Jakutavičė kalbėjo apie šio atvejo taikymą – tai būtų vienkartinis atvejis.

Evalda Šiškauskienė paantrino, kad tai būtų laikinas pristabdymas.

Sigitas Gailiūnas sakė pritariantis.

Dalia Jakutavičė pasiūlė kolegoms parašyti siūlomą datą neeiliniam posėdžiui ir jos nuomone, iki to laiko būtų gerai turėti su socialiniais partneriais aptartą pasiūlymą, kad būtų lengviau priimti sprendimą. Ji apibendrino, kad tuo klausimas baigiamas.

Kristina Krupavičienė klausė apie atvejus, jei darbuotojų darbo sąlygos pablogėja.

Evalda Šiškauskienė atsakė, kad tai nėra atvejai apie sąlygų pabloginimą. Ji sakė, kad dažniausiai darbuotojai, susiradę kitą darbą, grįžta pasiimti pinigų.

Dalia Jakutavičė sakė, kad problema ir idėja yra aiški, tik reikia suformuluoti, padaryti namų darbus ir siūlyti Trišalei tarybai datą.

Vytautas Šilinskas pritarė, kad problema tikrai yra ir siūlė ją spręsti. Jo nuomone, reiktų iš karto susitarti dėl kito posėdžio datos, - tai galėtų būti, jo nuomone, po savaitės ar dvejų. Taip pat, jo nuomone, būtų puiku, jei pavyktų rasti sprendimą tarp darbuotojų ir darbdavių. Jis sakė matantis tai, kaip derybas ir sprendimas būtų palaikytas.

Inga Ruginienė pabrėžė nenorinti susirinkti tuščiai, mano, kad reikalingi skaičiai apie tai, kokio masto ši problema, kiek žmonių pasinaudojo ir piktnaudžiavo.

Vytautas Šilinskas sakė, kad skaičių galima paprašyti iš Sodros.

Sigitas Gailiūnas pritarė, kad problema yra daug kur, ne vien tik viešbučių sektoriuje.

Dalia Jakutavičė pasiūlė neeilinį Trišalės tarybos posėdį dėl šio klausimo surengti gegužės 25 d. 14.00 val.

Trišalės tarybos nariai pritarė.

Valda Pranckuvienė pasitikslino, ar prieš neeilinį Trišalės tarybos posėdį vyktų Darbo santykių komisijos posėdis.

Kęstutis Juknis atsakė, kad taip, reiktų kuo greičiau komisiją kviešti.

Dalia Jakutavičė atsakė, kad, jei būtų spėta paruošti namų darbus, tada būtų galima kviešti Darbo santykių komisiją arba tiesiog socialiniai partneriai susitiktų kitame formate, ne Darbo santykių komisijoje, padiskutuoti šiuo klausimu. Ji sakė, kad tai darbinis klausimas, kuris išsispręs eigoje.

NUTARTA:

1. Fiksuoti, kad neeilinis Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdis, kuriame būtų svarstomas klausimas „Dėl darbdaviui išliekančios prievolės mokėti išeitines kompensacijas ir atostoginius išeinantiesiems darbuotojams ekstremalios situacijos (karantino) metu“ vyks 2021 m. gegužės 25 d. 14.00 val.

2. Pasiūlyti klausimo iniciatoriams parengti pageidaujamą teisės akto projektą ir jį iš anksto pateikti socialiniams partneriams apsvarstyti.

3. Fiksuoti, kad socialiniai partneriai darbo tvarka nuspręs, kur diskutuos šiuo klausimu prieš neeilinį Trišalės tarybos posėdį – Darbo santykių komisijoje ar kitame formate.

6. SVARSTYTA. Dėl Tarptautinės darbo konferencijos 109-osios sesijos.

Neringa Dulkinaitė trumpai informavo, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija laukia socialinių partnerių nuomonės dėl atstovavimo ir sakė pasidalinsianti skaidrėmis apie šį renginį.

Trišalės tarybos nariai pasitikslino dėl dalyvių kandidatūrų pateikimo galutinių terminų.

NUTARTA. Išklausyta informacija dėl Tarptautinės darbo konferencijos 109-osios sesijos.

7. SVARSTYTA. Papildomas klausimas. Dėl pirmininkavimo Trišalėje taryboje.

Kęstutis Juknis kalbėjo apie susidariusią situaciją ir prašė leisti Lietuvos profesinei sąjungai „Sandrauga“ siūlyti Trišalės tarybos pirmininką.

Sigitas Gailiūnas, Aurelija Maldutytė ir Ričardas Sartatavičius sakė, kad darbdaviai visuomet pirmininkaudavo rotaciniu principu, o rotacija yra pasiteisinęs dalykas ir siūlė klausimą išspręsti gražiai geranoriškai, tačiau pabrėžė, kad sudėtinga kištis į profesinių sąjungų reikalus.

Inga Ruginienė sakė, kad Trišalėje taryboje yra šalys, o kaip sprendžiama šalies viduje yra šalies vidaus reikalas. Informavo, kad profesinių sąjungų šalyje buvo balsavimas.

Aleksandras Posochovas taip pat pritarė, kad rotacija yra tarp trijų šalių, o šalies viduje šalys nusprendžia pačios ir balsuoja.

Kęstutis Juknis prašė pateikti faktus, kodėl LPS „Sandrauga“ atstovas negali pirmininkauti.

Kristina Krupavičienė atkreipė dėmesį, kad Trišalėje taryboje yra spetyni profesinių sąjungų atstovai. Ji pasiūlė šį klausimą aptarti vidinėje grupėje, sakydama, kad pusę kadencijos galėtų pirmininkauti Dalia Jakutavičė, o kitą pusę – Kęstutis Juknis.

Kęstučio Juknio nuomone, tai nėra vidinis profesinių sąjungų reikalas. Siūlė Trišalės tarybos nuostatuose nustatyti, kiek metų reiktų atidirbti norint pirmininkauti arba pakeisti Trišalės tarybos nuostatų 22 punktą, kad, jeigu šalys nesusitaria, balsuoja pati Trišalė taryba.

Dalia Jakutavičė sakė, kad ji, kol kas esanti pirmininkė, inicijuosianti profesinių sąjungų šalies pasitarimą ir į kitą posėdį bus ateita su sprendimu. Tik svarbu, kad jame dalyvautų ir Kęstutis Juknis. Jei šalis nesusitars, anot jos, klausimas bus svarstomas kitame Trišalės tarybos posėdyje.

Ričardas Sartatavičius sakė, kad yra normalu, kai yra kviečiama susitikti ir pasikalbėti.

Inga Ruginienė taip pat kalbėjo apie vidinį profesinių sąjungų šalies susitikimą ir pasiūlė baigti posėdį.

NUTARTA. Išklausyta informacija papildomu klausimu dėl pirmininkavimo Trišalėje taryboje.

Posėdžio pirmininkė

Dalia Jakutavičė

Posėdžio sekretorė

Valda Pranckuvienė